

**TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI
DESTEKLEME KURUMU**

EYLÜL 2018

- TKDK, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın **İlgili Kuruluşudur.**
- Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA) **kırsal kalkınma IPARD fonlarını** kullanmaktadır. (*IPARD- Instrument for Pre-Accession Assistance Rural Development*)
- IPARD'ın hibe bütçesinin; **%75'i AB, %25'i Türkiye tarafından karşılanıyor.**
- TKDK, 2011'de AB tarafından **akredite edildi** ve hibeleri kullanılmaya başladı.
- Bugüne kadar toplam 13.945 projeye **3,6 milyar TL hibe** verildi. Bu hibelerle kırsalda **9,4 milyar TL yatırım yapıldı, 60 Bin istihdam sağlandı.**
- **TKDK'nın, Merkez teşkilatı ve 42 ilde koordinatörlüğü** bulunmaktadır.
- IPARD-1 2016 yılında tamamlanmış olup, bütçenin kullanım oranı %99'dur.
- IPARD-II **2016 yılında AB Komisyonu tarafından onaylanmış ve başlamıştır.**

IPARD HİBELERİ 42 İLDE VERİLMEKTEDİR.

AB Komisyonun tarafından illerin
seçimde **ANALİZLER** istenmiştir.
(2005 YILI)

Analizler çerçevesinde iller
AB KOMİSYONU TARAFINDAN
belirlenmiştir.

ANALİZLER

GSYH Payı

Kırsaldan göç

Tarımsal potansiyel

IPARD GERÇEKLEŞMELERİ (2012-2018)

	IPARD-1 (2012-2016)	IPARD-2 (2017-2018*)	TOPLAM
Desteklenen Proje Sayısı	10.694	3.251	13.945
Ödenen Hibe	3,2 Milyar TL	406 Milyon TL	3,6 Milyar TL
Ödenecek Hibe	-	1,2 Milyar TL	1,2 Milyar TL
Oluşan Yatırım	6,8 Milyar TL	2,6 Milyar TL	9,4 Milyar TL
Sağlanan İstihdam	57 Bin kişi	3 Bin kişi	60 Bin kişi
Vergi muafiyeti katkısı**	1,2 Milyar TL	160 Milyon TL	1,4 Milyar TL

* IPARD-2 devam etmektedir. 2018 Eylül ayı itibariyle mevcut rakamlar verilmiştir.

**IPARD hibeleri; KDV, Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi, İthalat ve Gümrük vergileri, Damga Vergisi, MTV'den muaftır.

DESTEKLENEN SEKTÖRLER	Hibe ve Limitler
<p><u>101 TEDBİRİ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Süt Üreten İşletmeler 2. Besi işletmeleri 3. Beyaz Et Üreten İşletmeler 4. Yumurta Üreten İşletmeler 	<p>%40-%70 ARASI HİBE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hibeye esas uygun harcama limitleri 5.000 – 1.000.000 Avro arasındadır. • Her bir sektör için kapasite limitleri belirlenmiştir.
<p><u>103 TEDBİRİ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Süt İşleyen İşletmelere Ve Süt Toplama Merkezi 6. Kırmızı Et kesimhanesi, et parçalama ve işleme tesisi 7. Kanatlı Et kesimhanesi, et parçalama ve işleme tesisi 8. Meyve ve Sebze için soğuk hava deposu ve paketlenme 9. Su Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması 	<p>%50 HİBE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hibeye esas uygun harcama limitleri 30.000 – 3.000.000 Avro arasındadır. • Her bir sektör için kapasite limitleri belirlenmiştir.
<p><u>302 TEDBİRİ</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Süs bitkileri, Tıbbi ve Aromatik Bitkiler, Mantar, Fide Ve Fidan, Çiçek Soğanı 11. Arıcılık ve Arı Ürünleri 12. Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürün İşletmeleri 13. Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri 14. Su Ürünleri Yetiştiriciliği 15. Makine Parkları 16. Yenilenebilir Enerji Yatırımları 	<p>%55-%65 HİBE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hibeye esas uygun harcama limitleri 5.000 – 500.000 Avro arasındadır. • Her bir sektör için kapasite limitleri belirlenmiştir.

**IPARD hibelerinden destek alan işletmeler
5 YIL BOYUNCA FAALİYETİNİ SÜRDÜRMEK ZORUNDADIR.**

IPARD projelerinde 4 harcama kalemine hibe veriliyor.

1. Yapım işleri (*inşaat*)
2. Makine-ekipman alımı
3. Hizmet alımı (*Danışmanlık hizmetleri, çizim harcamaları*)
4. Görünürlük harcamaları (*AB desteğini gösteren tabela ve pano*)

KIRSAL KALKINMA ALANINDA;

Danışmanlık, proje çizimi ve görünürlük harcamalarını
sadece TKDK destekliyor

AB ile yapılan anlaşmalar gereğince;

- **Canlı hayvan**
- **Arazi ve mevcut bina alımı**
- **İkinci el makine-ekipman alımına**
destek verilmiyor.

SEKTÖRLER BAZINDA HİBELERİN DEĞİŞİMİ

Alt Tedbir	Sözleşme Sayısı	Yatırım Tutarı (Milyon TL)	Destek Tutarı (Milyon TL)	Ödenen Hibe Tutarı (Milyon TL)
Süt Üreten Tarımsal İşletmeler	1.241	2.808,3	1.531,5	1.330,9
Kırmızı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	630	1.064,0	584,7	451,7
Kanatlı Et Üreten Tarımsal İşletmeler	791	1.061,5	593,1	536,2
Yumurta Tavukçuluğu	5	9,3	6,4	4,6
Süt ve Süt Ürünlerinin İşlenmesi ve Pazarlanması	182	631,8	264,0	174,6
Süt Toplama Merkezi	51	23,4	10,6	9,9
Kırmızı Et ve Kırmızı Et Ürünleri İşlenmesi ve Pazarlanması	119	510,9	209,4	142,2
Kanatlı Eti ve Kanatlı Eti Ürünleri İşlenmesi ve Pazarlanması	24	79,1	31,8	24,0
Su Ürünleri İşlenmesi ve Pazarlanması	28	102,0	40,7	22,5
Meyve ve Sebzelerin İşlenmesi ve Pazarlanması	272	851,3	373,8	184,0
Bitkisel Üretimin Çeşitlendirilmesi ve Bitkisel Ürünlerin İşlenmesi ve Pazarlanması	1.576	168,3	92,8	25,2
Çiftlik Faaliyetlerinin Çeşitlendirilmesi ve Geliştirilmesi	5.666	450,6	213,0	210,6
Arıcılık ve Arı Ürünlerinin Üretimi, İşlenmesi ve Pazarlanması	2.098	197,4	93,9	78,3
Zanaatkarlık ve Katma Değerli Ürünler	462	491,6	232,0	148,2
Kırsal Turizm ve Rekreasyon Faaliyetleri	614	793,0	389,2	173,6
Su Ürünleri Yetiştiriciliği	34	31,6	15,5	8,8
Makine Parkları	27	9,6	5,6	3,5
Yenilenebilir Enerji Yatırımları	81	157,2	73,7	24,9
Teknik Destek	44	4,5	4,5	3,4
TOPLAM	13.945	9.445,5	4.766,3	3.557,0

	IPARD-I Gerçekleşmesi (2012-2016)	IPARD-II sonunda ulaşacağımız kümülatif Hedef (2017-2023)
Desteklenen Proje Sayısı	10.694	20.000
Hibe Miktarı	3,2 Milyar TL	8 Milyar TL
Toplam Yatırım Miktarı	6,8 Milyar TL	15 Milyar TL
Yeni İstihdam Sayısı	57 Bin kişi	100 Bin kişi
Vergi Muafiyet Katkısı	1,2 Milyar TL	2,5 Milyar TL